

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖИВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.Учредникъ и издавателъ **Любомиръ Ш. Непадовићъ.****ТЕЧ. VI.**

Овај листъ излази Вторникомъ, Четвртомъ и Суботомъ на по табака. Цена му е за 3 мес. 4. за пола год. 8 а за целу год. 16. цв. За огласе плаћа се 3. кр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 кр. ср. за трпцуть.

№ 4.**Мале приче.**

(О великомъ Петру) У време буне руски стрелаца (старе руске войске) учинала су два њиова офицера, Сикенъ и Сукавиниъ, сазаклетие, да убию цара Петра. На тај коначъ смислили су они, да запале у средъ Москве две сусѣдне око двора куће. Почемъ е царъ свакадъ еданъ одъ први био, кои долазе гасити, то су сазаклетници скроили планъ, да и они на мѣсто пожара дођу, гди да се привидно съ гашењмъ занимаю, цара у забуни и гунгули обколе, и тако му смртни ударацъ зададу.

Данъ за извршенъ овогъ богомрзкогъ дѣла баше већъ опредѣленъ. Сазаклетници скупили се кодъ Сукавинина, и после веселе части пило се тамо до мркогъ мрака. Сви се биау добро напоили пивомъ, шербетомъ и ракиомъ. Међутимъ изађе око 8 сати еданъ одъ стрелца у авлию. Други пође одма за овимъ узастопце. Кадъ се обоица у авлији виде сами, рекне еданъ одъ ови ономъ другомъ: „Брате, мени се чини, да ће намъ нашъ намишляй наопако за рукомъ испаста.“ „Ја тако исто велимъ, брате“ одговори онај други. „Сады намъ неостае ништа друго, него да одемо цару, па да му све изкажемо.“ Они пруже еданъ другомъ руку, и завѣре се тврдо, да ће тако учинити. Затимъ оду они опетъ у друштво сазаклетника, и изаве тамо, да имаю на неколико сати кодъ куће посла. Друштво одобри, да сваки, кои кодъ куће има посла, може тамо на неколико сати отићи, но мораю тврдо обећањъ дати, да ће пре поноћи опетъ у друштво доћи; остали некъ остану кодъ Сукавинина, докъ се куће не запале, и докъ звоно на пожаръ не зазвони.

Затимъ оду оба ова другара управо удворацъ преображенски, гди е царъ седио, и зактевали су, да њи пуште предъ цара, коме они имаю врло важну тайну саобштити. Царъ дође одма у предсобие, и пусти преда се стрелце. Ови чимъ умотре цара, падну на колена и рекну, да они полагају цару свое главе, кое су они изгубили зато, што су се били придружили едной чети сазаклетника одъ њиовогъ друштва, кое се у кући Сукавинина скупило, и тамо до повоћи чека на уговорене знаке, па да онда цара убию. Царъ саслуша њилово казивањъ

ладиокрвно, и ние ништа друго питао, него само то, да ли е доиста све тако као што они казую? „Есть цѣла истина; олговоре стрелци, „пошљи само тамо твое люде, па ћешъ њи тамо око поноћи све на скупу наћи.

Царъ задржи оба стрелца у апсу у преображенскомъ дворцу; затимъ напише у 8 сати у вече едну цедулю капетану њгове преображенске гарде, Лапухину, и заповеди му, да цѣломъ њговомъ ротомъ око 11 сати ноћи у највећој тишини пође кући Сукавининовой, тако, да у 11 сати цѣла кућа буде свудъ унаоколо обколѣна, и да у тој кући све повата. Царъ пакъ мислио е, да е у цедуљи назначио Лапухину десети сатъ, и држао е, да ће у пола 11 сати наћи у Сукавининовой кући све свршено. И зато сѣдне онъ после 10 сати у свой интовъ, и отиде самъ онъ и еданъ денчикъ кући Сукавининовой. Онъ се не мало зачудио, кадъ ние ни на капци, нити око куће ни едногъ момка одъ одређене гардејске роте видио. Но при свемъ томъ онъ е мислио, да су страже распоређене по авлији и у самой кући. И тако уђе онъ безъ икаквогъ стра и узтезана съ кољима у авлию, сиђе предъ кућевна врата, и уђе у кућу, праћенъ само своимъ денчикомъ. Сва се кућа узбунила и узрујала, кадъ се дознало, да е царъ дошао. Петаръ уђе неустрашимо у собу, и затече тамо на скупу Сукавинина, Сикена и цѣлу чету сазаклетника, кои у првој забуни одма сви устану, да своме цару дужностио страопочитание одаду. Онъ њи поздравилъ пријатељски, наводећи, да е онъ при пролазению видио свећу у соби њиовой, да е онъ по томе мислио, да ту има друштва, и почемъ му се чини јоштъ врло рано за спаванъ, то е овди свратио, да јоштъ коју чашу съ њима попие. Премда се царъ био яко упрепастио, а и на капетана разлютио, кои по њговомъ држаню и мишленю ние заповѣсть на уречено време извршио; то онъ зато опетъ ние ништа о томе дао на себи познати. Онъ е јоштъ позадуго сѣдио, а около њѣга сазаклетници су стаяли, и уздрвалъ цара редомъ здравице пили, па и самъ царъ е јоштъ съ њима пио. Међутимъ даде еданъ одъ Стрелца Сукавинину тайни знакъ, и шапне му: „брате, садъ е време! Сукавиниъ намигне на њѣга окомъ, и одговори му: „јоштъ ние време. Чимъ е Сукавиниъ ове рѣчи изустиио, скочи царъ Петаръ и съ највећомъ одважности удари Су-

кавнина песницомъ у чело тако силовито, да е овај одма посрнуо и о земљу лупно говорећи страовитимъ гласомъ: „Ако теби јошть ние време, издајцо, мени е-сте! Вежите псе.“ У исти ма избио е еданајсти сатъ, и гардејски капетанъ уђе у собу, а за њимъ цела наоружана рота преображенске гарде. Сазаклетници падну одма на колена и признаду своју кривицу. Царъ заповеди, да се сами сазаклетници узаймице вежу; кое е тако и учинио. Затимъ се окрене царъ гардејскомъ капетану, и у првој лютини лупи га песницомъ укоравајући га, зашто ние на уречено време дошао. Овај се извинявао показивајући писмену заповѣсть, коју е изъ цепа извадио, кои одма своју собствену погрешку увиди, капетана у чело полюби, као честитогъ офицера похвали, и њму везане сазаклетнике преда, кои су после сви погубљени.

Б е р б е р и н њ .

Берберинъ. Јошть нешто да вамъ кажемъ о калошама, што самъ моимъ искуствомъ познао. Кадъ гди-годъ дођемъ у кућу ма каквогъ великаша, могу свагда знати по калошама што стоје на пољу, ко одъ господе има кодъ господина.

Господинъ. Како то?

Берберинъ. Кадъ какве калоше стоје башъ предъ вратима, онда то е какавъ гостъ кои е раванъ томе господину; кадъ калоше стоје предъ ходникомъ, онда е ко годъ опетъ одъ већи али опетъ зависи одъ тога господина; кадъ су калоше скинуте и остављене у пола басамака, то е неки одъ мањи чиновника дошао званичнимъ посломъ; кадъ су калоше остављене на дну басамака, то е онда опетъ еданъ одъ мањи чиновника дошао нешто да моли; напоследку кадъ нађемъ какве калоше чакъ у авлији, онда за цело знамъ да е то какавъ практикантъ. И тако, кадъ е какво честитанъ, и кадъ е пуна соба разне класе люди, примѣти ћете одъ врата сале па до авлијске капије, како стоје калоше по степену свои притяжателя, едне иза други; и оне изпредъ сале поносито гледају на оне друге низъ басамаке.

Господинъ. А кадъ нема предъ вратима никакви калоша, а опетъ осимъ домаћина има неко у соби. Ко е то онда?

Берберинъ. То е онда берберинъ. И ви то преговарате мени што самъ я съ каљавимъ чизмама ушао у собу. — Берберинъ свуда е одма пушћенъ, онъ нигда нестои предъ вратима. Предъ њимъ иде његовъ занатъ и врата највеће господе отвара. Сваке неделъ по неколико пута стои глава свакога краља у рукама бербера, и онъ е часъ на едну часъ на другу страну по својој вољи окреће, шта више, оне, кои све друге шишаю, стрижу и шишаю бербери. Само ми бербери виђамо краљеве и великаше раздрљени груди, неочешљане и не обучене. Па ми садъ кажите да бербери нису велики и важни люди. Међу тимъ берберинъ разликуе се одъ велика люди у томъ што ние гордъ. Садъ брие генерала а после десетъ минута брие простогъ солдата.

Господинъ. Шта има изъ страногъ света ново?

Берберинъ. У Сицилији вешаю све оне што су се преварили у календару.

Господинъ. Я те не разумемъ.

Берберинъ. А ко кога разуме на овомъ свету? Ми-лионима разговора изговори се међу людма, кое редко да се разуму. Овај е светъ у говору и у своимъ желяма подобанъ вавилонской кули, што годъ далъ напредуе све е веће замѣшательство у политики, у философији, у разликованю добродѣтели одъ недобродѣтели, у искренности, у повѣреню, и у самомъ разговору. Мислите ви да разумете шта то значи, кадъ вамъ когодъ рекне: я самъ вашъ највећи почитатель и неби жалио умрети за васъ; то толико значи колико да вамъ е казао: дошао самъ да васъ нешто молимъ, али другие да неучините него да ми помогнете. Зато многи кои е искусанъ овомъ свету, како му ко годъ почне говорити да му е приятель велики, пита: шта желите, у чему васъ могу служити; кадъ вамъ когодъ пије у здрављъ и пива многа лѣта, то на просто значи: доноси јошть вина; кадъ вамъ ко годъ — — —

Господинъ. Та кадъ ћешъ еданпуть казати о онима што су се у Сицилији преварили у календару, и зашто их вешаю?

Берберинъ. За штранку господине. А оно што самъ казао да имъ е то едина кривица што су се преварили у календару, то е цела истина. Ви се опоминѣте да се у Новембру месецу била подигла буна у Сицилији, но коловође буду поватане и сада оће да их казне. И то е очевидно да су се преварили у календару, и држали да е Новемберъ какавъ други месецъ; еръ нису у свомъ предузећу успѣли, а да су успѣли они неби били казниени. Ви знате да толико примѣра у историји свакогъ народа имамо, да они, кои се нису преварили у календару, него су у свое време буну почели, нису дошли на висока вешала, него на висока достоинства, ношени су на рукама, и тражећи народно право и слободу, нашли су властъ, ордене, богатство, гордостъ и све проче што њима треба а народу нетреба.

Господинъ. Говори о чему болѣмъ.

Берберинъ. О онимъ револуцияма кое су успѣле. Збиля, више на свету нема ништа сталногъ и постоянногъ, кадъ и у самомъ непоколебимомъ великомъ кинезкомъ царству, револуция надвладала, и цара кинезкогъ господина Манцу съ престола сбацила, и сада тай што се толико заборавао да се на земљи звао небесно величество, остао е кодъ свои 200 милиона поданика, безъ ни едного слуге да му чизме очисти. Њгово небеско величество увидило е сада, да ние братъ сунца, а то е могао и безъ револуције видети, кадъ ноћу у својој соби угаси свећу и постане помрчина.

Н а б и р и ц и

— Први споменъ о новцима налази се у Мойсеовимъ књигама, гди Абимелехъ 1000. комада златни новаца Авр му плаћа. Потомъ опетъ на другомъ месту у истој књизи споминѣ се сума новаца, гди Аврамъ одъ Ефрона за 400 кеса сребра купуе едну њиву да тамо Саару сарани. Прве новце у време кадъ се Троя зидала дао е Еритониусъ у Тесалонији ковати. Усавршенствованъ и далъ кованъ новаца припада нарочито Нуми краљу римскомъ, одкудъ е и речъ *Нумисъ* (новацъ) постала; дру-

ги пакъ кажу да е та речъ постала одъ грчке речи *нормалност* кое значи законъ.

— Познати Француски списатељ Александеръ Дима да садъ е написао 50. комада за театре, и написао е 700. части (књига) романа. 1853. године почео е писати еданъ романъ на комъ мисли целогъ живота радити, и већ е 21. књигу одъ тогъ романа написао.

М р в и ц е.

— У одной гостилници између остали гостию, еданъ едући рибу рекне мимопролазећемъ келнеру: „донеси ми литру вина ербо рибѣ да оће да плива“. Неговомъ сусѣду кои е у исто време печену говеђину во допадне се та досетљивость и желећи и онъ вина повиче за келнеромъ: „и мени литру вина ербо во оће да пие“.

— Едногъ ђака кои е економию учио и кои на испиту ништа ние знао, запитаю зашто незна? на кое онъ одговори: „я самъ по правилу Економие коя штеднио препоручуе поступао, и врло самъ штедљиво учио“.

— Еданъ Француски офицеръ, кои е у свима ратовима старогъ Наполеона са одличиемъ участвовао, по сѣбно е Петербургъ и добио е тамо приступа и аудиенцию кодъ цара Николе, за кога се казивало, да е велики почитатељ Наполеона био, и да е у своимъ собама много коешта хранио, што е подсећало на овогъ великогъ мужа. Ту се могло видити ливъ Наполеоновъ, изрезанъ одъ белогъ мермера, далъ прослављени живописъ Верне-а, представљаюћи смотру царске гарде у тилдрияма, а наипосле и еданъ комадъ оне чизме, кою е Наполеонъ у битки кодъ Лайпцига носио, и кою су морали разсећи, да му е скину съ ноге. Овај чудновати споменъ лежи на едномъ ястучићу одъ белогъ атласа подъ ставленимъ звономъ. Наипосле налазила се у приватной библиотеки цара Николе, осимъ „Паматописа са острова свете Ђлене“, јошъ и сва дѣла, коя су на Францускомъ езикѣ изашла о Наполеону и његовимъ ратовима.

— Еданъ Французъ читао е у едномъ Францускомъ листу еданъ романъ у подлиску, и текъ што е неколико ставова прочитао, падне у несвѣсть у присутству свое породице. Одма му пусте крвѣ, и онъ дође изъ несвѣстице къ себи и кадъ га е лѣкаръ питао, шта е дало повода овоме случаю приповѣдио е болестникъ слѣдује: „Пре неколико дана враћао самъ се я у 11. сати у вече изъ театра натрагъ; на хошку едного мрачногъ и пустогъ сокаказауостави ме еданъ прерушенъ човекъ, и поднесе ми пиштољъ подъ носъ. Я, мислећи, да е разбойникъ, пружимъ му сатъ и кесу съ новцима. Но непознати врати ми то натрагъ. „То я непотребуемъ“, рекне онъ, „я оћу вашъ животъ“. „Я самъ фамилијаранъ човекъ ако имате душу, поштедите ме“. — „Я вамъ кажемъ, да я оћу вашъ животъ, или ћу васъ, ако се противите, убити. Айдете самномъ и пришовѣдите ми историю и догађае вашегъ живота.“ Ове речи непознатогъ човека охрабе ме. Онъ ме счепа за руку, и одведе ме на едно усамљено место. Овде ме онъ натера, да му изпричамъ савъ мой животъ, и претио ми е, да ће ме убити, ако покушамъ утећи. И тако самъ я, господине! цѣлу готово ноћъ све, што самъ годъ за мога живота урадио и што ми се догодило, њму исказао, и будући су године

мое младости биле доста раскалашне и бурне, то е ово приповеданъ мога непознатогъ и по нужди друга яко увеселявало. И гледайте садъ, господине! како е овај човекъ мое повѣренъ и искреность злоупотребио; ево, читайте!“ — Съ овимъ рѣчима пружи тай господинъ лѣкару подлистакъ новина на кога е свршетку стояло: „Догађаи господина Н . . . печатани могу се добити кодъ издавателя Н . . . , у две свезке, 8 части. Цѣна е 15 Франака.“

М а л и ц е.

— Природа е велико темпло пуно живи писмена и брѣва, кои име Божие изговараю — Вѣрозаконъ е и тайни и явни гласъ вѣчитогъ духа, кои све оживљава. — Човекъ е едно створенъ на земљи, кое стои између Бога и природе, ерѣ онъ еданъ предъ собомъ природу а у себи Бога види.

— Слѣдујућа четирѣ вида представљаю рачунъ живота людскогъ: Дете брои, Младићъ сабира, Човекъ умложавѣ, Старацъ одузима. — Пети води прави край рачуну и разделяе, а то е — Смртъ.

— Две су ствари, за притяжаванъ кои неплаћамо ништа, али за кои губитакъ скупо плаћамо. То су време и здрављѣ.

— Мрзость и любовь у томе су едно другомъ равни што се обоје одъ неповерена разставити немогу.

— Детинство и старость едно су другомъ равни, као највиша и најнижа жица на гитару. Еданъ е тонъ само е октавъ различанъ.

— Срдце и духъ ишту еднаку рану како кодъ мушкогъ тако и кодъ женскогъ. Кои духовно чувствуе, тай добия двогубо. Кои срдачно мисли тай е двоструко добаръ. Духъ е мати мисли; любе ли се духъ и срдце као родители, то напредуо и деца њиова — мисли.

— Три су главне добродѣтели истинито мудрогъ човека: Самъ да чини, шта другима препоручуе; ништа да не чини противъ правде и правце, и увреде други трпелливо да сноси.

Д О М А Њ Е Н О В О С Т И.

Београдъ 8 Јануара. Юче после божествене литургие торжественно е крштѣнъ новорођени княжевићъ, и на крштѣнио добио е прослављено име свога деде, Ђорђе. Свакомъ е било мило чути, и сваки жели да се са тимъ именовомъ обнови стара храбрость и патриотизамъ.

6 Јануара као што „Србске новине“ являю г. Т. Вучићъ подарио е 100. ₰ дес. на подизанъ споменика Карађорђу, и тиме е основао тай фондъ, кои ће непремѣно за кратко време нарасти. Тай лепъ примѣръ побудиће све друге. Време е већ одавно било тога се сетити. Први споменици, на кое Срби нарочито у Србији треба да мисле, то су Карађорђа и Доситею. Први е основао темель државе, други е основао темель књижевности. — Али пре свега тога, я мислимъ да би најпрече било, написати пространу историю Карађорђу и његовогъ времена. На то е требало одавно мислити, за то е требало одавно фондъ и неко друштво начинити. Одъ приватни люди, неможе се очекивати да они по Србији о свомъ трошку путую, шанцеѣ разгледаю и современике Карађорђеѣ кои већ сада врло мало има, испитую. Ние-ли то

чудо, да србски народъ нема јошть никаквогъ животописания Карађорђевогъ. — Ђдно одъ три листа има, и то е преведено съ нѣмачкогъ, изъ јорданови годишњи лѣтописа. Нис л' то чудо, да овај садъ нараштај познае самоимена: Айдукъ-велька, Милоша поцерна, Якова Катића, Луке, Чупића, Чарапића, и проче, а о нѣма ништа незна, осимъ ако е што годъ у народнимъ песмама одъ слепаца слушао. Тако я држимъ, да ако ништа друго, а оно требало би тдну часть тога фонда и на скуплянѣ дати и писанѣ отечествене исторје обратити. Кадъ се шанцеви Карађорђеви заравне и преору, кадъ они што су съ нѣмъ воевали помру, онда ће бити доцканъ на то мислити, онда ће наши потомци свою историю преводи-

ти съ други ѣзика, али то неће бити исторја, него биће наопачке написане басне.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Подъ 8. пр. м. изъ Трапезунта являю; да су се на азовскомъ мору турски матрози и Руси потукли, гди е 7. руски солдати убиено. Но овај приватни догађај нема никакве политичне важности.

— Изъ Петербурга телеграфираю: да се посланикъ Француски графъ Морни вѣнчао са княжевною Трубецкой. Нѣнъ отаць скоро се изъ прогнанства вратио, и остао сасвимъ безъ иманя. Графъ Морни после Ротшилда најбогатѣи е у Француской. Онъ е дао својой невести два милиона у диямантима. Девойка е текъ 17. год. и врло е лепа.

О Г Л А С И.

(1—3) Долеподписани объявлюе свакомъ трговцу, кои бы у својой радњи потребовао вештогъ переводителя, за свой контоаръ, да е онъ готовъ примити се на такомъ мѣсту за у контоаръ. Подписани служио е у Новомъ Саду, Пешти и Загребу; говори србски, немачки и мацарски, а био е и у великимъ бакалскимъ трговинама, и у станю е показати за себе ѣмства и препоруке.

Ко би имао волю извѣстити се о томе изближе, нека се обрати подписаномъ кодъ „Србске круне“ или г. Петру Янковичу, овдашнѣмъ трговцу.

Миланъ Сережански.

ПРОДАЈА.

(3—3) Путемъ явне лицигаце коя ће се 25. 28. Януара и 1. Фебруара о ве 1857. године држати, продаваће се непокретна добра почив. Якова Миловановича — Спаје — б. жителя Шабачкогъ, по желњи вѣгови тестаментални наслѣдника, — добра су слѣдуюћа:

1. Ђдна меана са фуруномъ, аромъ и три магазе одъ слабогъ матеряла са имаюћимъ съ лица просторомъ за подизанѣ више дућана.

2. До ови исти дућана, тдна велика зидана кућа одъ тврдогъ матеряла са 4 собе, тднимъ форхаузомъ

зиданимъ и великимъ подрумомъ, мутвакомъ шупомъ у истой кући принадлежећемъ довольне величине авлѣомъ у којой и тданъ добро озидани бунаръ постои, и

3. Спробу ове куће, тданъ празанъ плаць довольне величине.

Сва ова добра, коя су јошть 1852. год. у попису око 1000 ₰ цес. преценѣна, леже на малой пѣяци у Шабцу и то лево скоро преко целе мале пѣяце и на углу идући одъ крста преко ћуприѣ у Селакову башту, и пружаюћи се све уѣдно до куће поч. Димитрија Лелека.

Кои дакле има волю напоменута добра или све уѣдно или понаособъ купити, нека се у наведене дане лицигацѣ, на малой пѣяци пре а послѣднѣгъ дана и после подне, нађе, а може пре тога са подписанима као законимъ пуномоћницима Яковлѣви наслѣдника и безъ лицигацѣ у погдбу ступити.

Тоша Николићъ
Писаръ Суда Шабачкогъ и
Стоядинъ Филиповићъ
Секретаръ Суда Ягодинск.

ЂДНА СОБА

на долиѣмъ бою, за тдногъ или два самца, има на издаванѣ у кући г. К. Бранковича, у господеской улици.

(1—3) Кои би желно спремльвогъ за зиданѣ камена и то у крупнимъ комадима, може добити овде у вароши на сави предъ владиномъ кафаномъ, гдѣ е у фатове сложенъ, и гдѣ се може за цѣну разумети.

(3—3) Подписаный дошавши садъ изъ Беча са готовимъ мушкимъ альфинама свакогъ рода, а тако исто и са неизраћенымъ ѣспапомъ, препоручуемъ се поштованомъ публикуму за многобройне наручбине съ врло умѣреннымъ ценомъ и изреднымъ радомъ. Сместѣште трговине мое налази се у кући Г. Игњата Станимировича Профессора Права идући ћумруку.

У Бѣограду 29. Нов. 1856.

Арсенѣе Кнежевнићъ.
кромъ мужкогъ одѣла.

(2—3) Подписани узѣмамъ честь явити поштованомъ публикуму, да самъ у мојой трговачкой радњи узео као ортака могъ млађегъ брата Косту, и тако да досадашня единствено подъ моимъ именомъ стоѣћа трговина, стои садъ подъ фирмомъ „Браћа Исаяловичи“ подъ шилтомъ кодъ княза „Менчикова.“

У Беогр. 1. Януара 1857.

Атанасѣе Исаяловичъ
трговаць на Сави.